

Overgewicht & Obesitas Volwassenen (GLI)

Lokaal stappenplan

Stappenplan voor gemeentes juli-december 2024 lokale uitrol

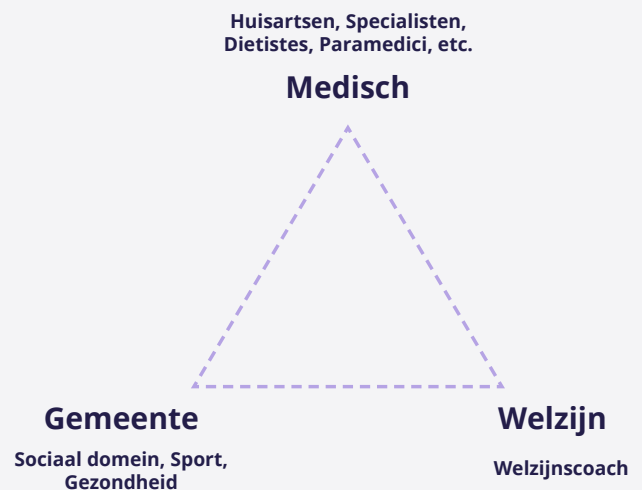

Inwoners met overgewicht uit alle gemeentes van onze regio kunnen deelnemen aan een gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) om te werken aan een gezondere levensstijl en het verminderen van hun gewicht, [bijvoorbeeld dit programma](#). Een GLI-programma is echter zeker niet altijd de meest passende oplossing. Vaak helpt het om breder te kijken naar de onderliggende oorzaken van het overgewicht en hier eerst mee aan de slag te gaan.

Met dit stappenplan organiseer je als gemeente passende ondersteuning voor mensen met overgewicht. Met een gemeentelijke netwerkaanpak maken we de stap naar gezonder voor inwoners makkelijker.

> **Meer informatie over de ketenaanpak vind je in het [whitepaper Overgewicht en Obesitas](#).**

> **Meer informatie over overgewicht en de consequenties voor jouw gemeente kun je [hier vinden](#).**

STAP 0 Voorbereiding

Gemeentelijke trekker

- Bepaal wie binnen de gemeente verantwoordelijk is voor het opzetten van de ketenaanpak (projectleider)
- Bepaal of er een samenwerking is of kan komen met een andere gemeente
- Bepaal of het lokaal plan voor netwerkaanpak ook de aanpak Kind naar Gezond Gewicht omvat
- Kijk welke collega's je nodig hebt ter ondersteuning (bijv. verantwoordelijke ambtenaar sport, gezondheid, sociaal domein)

STAP 1 Analyse huidige ondersteuning

- **Wat weet je over de doelgroep?** De doelgroep is van alle ketenaanpakken het meest omvangrijk; bijna de helft van de inwoners heeft overgewicht.

Uit het [Regiobeeld](#) weten we dat 32% van inwoners overgewicht heeft en 14% obesitas. Zie ook [Waarstaatjege-meente](#), [Gemeentezorgspiegel](#), [Gezondheidsmonitor \(GGD\)](#) voor cijfers van je gemeente.

- In onze regio is het samenwerkingsverband Post-Z verantwoordelijk voor het organiseren van de **gecombineerde leefstijlinterventie (GLI)**; Post-Z heeft hiervoor afspraken met verzekeraars. Leefstijlcoaches in gemeenten voeren de GLI uit en zijn verbonden aan Post-Z. Identificeer de [GLI-leefstijlcoach\(es\)](#) in je gemeente. Is er voldoende samenwerking tussen leefstijlcoach en huisartsenpraktijken?

Tip

- Neem contact op met Post-Z (info@post-z.nl) om informatie op te vragen m.b.t. de GLI in je gemeente.
- Identificeer welk relevant aanbod er is in je gemeente om **bewegen*** te stimuleren. Op welke doelgroepen richten zij zich? Hoe is de deelname?
- Identificeer **andere relevante initiatieven*** in je gemeente ondersteunend aan de GLI ook m.b.t. onderliggende problematiek, bijv. ander aanbod rondom gezonde leefomgeving, gezondheid, voeding, leefstijl, welzijn.

*Begin maart heeft elke gemeente een inventarisatie ingevuld, met informatie over huidig lokaal aanbod.

STAP 2 Identificeer en maak kennis met lokale sleutelfiguren

Om de ketenaanpak in te richten, zal je als projectleider eerst lokaal de regie moeten nemen. Identificeer sleutelfiguren in je gemeente die van belang zijn voor het opzetten van de ketenaanpak. Wie heb je nodig om passende ondersteuning voor inwoners met (ernstig) overgewicht te organiseren? **Vul hiervoor onderstaande tabel in.**

Wie	Belang / rol	Noteer naam (contact)
GLI-Leefstijlcoach	Uitvoerder GLI	
Wijkmanager huisartsenzorg/huisarts*	Passende ondersteuning vanuit huisartspraktijken	
Buurtsportcoach en/of sportregisseur	Passende ondersteuning vanuit beweegprofessionals	
Paramedici/ diëtist/ apotheker, gewichts-consulent en/of lokale instellingen met betrokkenheid bij ketenaanpak (denk bv aan Oktober, Libra)	Passende ondersteuning vanuit (beweeg)zorgprofessionals	
Gezondheidsmakelaar (GGD)	Ondersteunen uitvoering ketenaanpak	
Vrijwilligers(organisaties)	Bieden ondersteuning in omgeving van inwoner (bv beweegmaatje, ..)	
Eventueel: collega beleidsontwikkelaar op gebied sport, gezondheid, sociaal domein		
Eventueel: aanspreekpunt welzijnsorganisatie (welzijnswerker/manager)	Verbinden ketenaanpak: verwijzen naar welzijn of sociaal domein	
Eventueel: coördinator lokale gebiedsteam GGzE	Verbinden ketenaanpak: verwijzen naar 'verkennend gesprek' om (psychische) wen inwoner op juiste plek te helpen	
Eventueel: afhankelijk van gemeente kan een projectleider vanuit Leefstijlloket worden uitgenodigd (bv. Anna Ziekenhuis, MMC /Lekker in je vel loket)	Verbinden ketenaanpak met leefstijlaanpak in bv het ziekenhuis of woningcorporatie	
Overige ...		

*Om de tabel voor de wijkmanagers/huisartsen in te vullen, kan er hulp worden gevraagd van de huisartsenorganisaties PoZoB en Stroomz. Verderop in het stappenplan vind je de contactgegevens.

□ STAP 3 Eerste bijeenkomst

- Organiseer een 1^e bijeenkomst, om kennis te maken met lokale sleutelfiguren**
- Zet vanuit de eerste bijeenkomst een lokale werkgroep op.
- Deze werkgroep kan in kleinere vorm alvast toewerken naar een lokaal plan en de volgende bijeenkomst voorbereiden.

**** Als dat mogelijk is, kun je tijdens de 1e bijeenkomst ook alvast kijken naar aspecten uit Stap 4.**

Tools

Ter ondersteuning van de 1^e bijeenkomst zijn er een aantal tools gecreëerd en op [PACO](#) geplaatst

- Uitnodigingsmail 1^e bijeenkomst
- Agenda 1^e bijeenkomst
- Presentatie bijeenkomst met lokale sleutelfiguren

□ STAP 4 Ketenaanpak inrichten

Heb je vanuit een 1^e bijeenkomst een lokale werkgroep, maak dan tijdens een vervolgbijeenkomst een plan. In dit plan formuleer je samen met de werkgroep acties op de volgende elementen:

A. GLI

Wat kan er in je gemeente nog verbeterd worden zodat meer inwoners gebruik maken van een gecombineerde leefstijlinterventie (GLI)?

- Is huidig GLI-aanbod op orde? Of is er behoefte aan een GLI-programma voor kwetsbare doelgroepen (bv laaggeletterdheid en/of lage gezondheidsvaardigheden, LVB, migratie)?
- Hoe kunnen we bekendheid GLI verhogen bij inwoners?
- En hoe kunnen we bekendheid GLI verhogen bij partners, m.n. ook in het sociaal domein?

Vb. Gemeente X: Wij hebben momenteel 2 GLI-aanbieders in de gemeente die samen 7 groepen hebben lopen. Dit is voldoende gezien de huidige vraag.

B. GEZONDHEIDSGIDS/COORDINATOR

Centraal in de ketenaanpak staat de Gezondheidsgids*. In deze rol kijkt een professional naar de oorzaken achter het overgewicht en zoekt samen met de inwoner naar een passend oplossing. In het basismodel van de PON is een [competentieprofiel beschikbaar](#).

Vanuit de ketenaanpak is niet een specifieke professional aangewezen voor deze rol van Gezondheidsgids. Ook is er geen duidelijke financiering voor. Daarom hebben we mogelijke scenario's ontwikkeld voor een passende invulling in je gemeente en op PACO geplaatst.

Kies met elkaar waar de Gezondheidsgids het best belegd kan worden en welk scenario passend is. Bepaal met elkaar wat een passende insteek is in je gemeente voor een 'gezondheidsgesprek' met inwoners. Denk aan:

- Hoe organiseren we dat we in contact komen met inwoners?
- Wie in je gemeente neemt/nemen de rol van Gezondheidsgids: wie voert / voeren gezondheidsgesprekken met inwoners, en kan de inwoner bijstaan richting een stap naar gezonder?

Tips

- Hanteer in je plan een groeimodel: begin klein en bouw dit verder uit. Wie voert al gezondheidsgesprekken in je gemeente? Kunnen we deze mensen verder faciliteren door bv een scholing of een gesprekstool/kaart?
- Na de zomer organiseren we vanuit de ketenaanpak een regionale bijeenkomst om uit te wisselen en te leren met elkaar.

*** In het basismodel van de PON heet deze rol 'Centrale Zorg Coördinator'. We hebben de naam aangepast, omdat deze rol breder kijkt dan alleen zorg.**

Vb. Gemeente X: We zien nog niet de capaciteit/financiële ruimte voor duurzame financiering Gezondheidsgids, maar willen graag in pilotvorm kijken wat er mogelijk is.

C. BEWEGEN

Neem in je plan acties op om in je gemeente te stimuleren dat inwoners gaan bewegen. Wat kan je verbeteren en/of doorontwikkelen om gebruik van beweegaanbod in de wijk (inclusief openbare ruimte) te verhogen? Zijn er initiatieven op gebied van beweegcoaching/beweegprogramma vanuit de gemeente om inwoners in contact te brengen met beweegaanbod/sportverenigingen?

Tip

- We starten een pilot vanuit Post-Z met een laagdrempelig beweegprogramma. Meer informatie is te vinden op PACO. Hier kun je als gemeente op aansluiten. De startbijeenkomst wordt na de zomer georganiseerd

Vb. Gemeente X: We onderzoeken graag de opties na de zomer om huidige beweeginitiatieven te koppelen aan de GLI.

D. RELEVANTE ANDERE INITIATIEVEN

Welke initiatieven zijn er die zich richten op factoren van invloed op overgewicht? Denk aan initiatieven in je gemeente in bredere zin, die zich richten op leefstijl, lichamelijke en mentale gezondheid, sociaal-economisch welzijn, geletterdheid, culturele achtergrond of de fysieke en sociale leefomgeving. Wat zijn acties om deze initiatieven aan te haken op de ketenaanpak?

Vb. Gemeente X: Er lopen preventie-initiatieven die bijdragen aan een verminderde toestroom naar de GLI. Ook zijn er op het gebied van mentale gezondheid en schuldhulp die kunnen helpen bij het wegnemen van oorzaken van overgewicht. Deze dragen bij aan het grotere doel, maar laten we voor nu buiten de scope van de huidige aanpak.

STAP 5 Organiseer de randvoorwaarden

Financiering

Als gemeente ontvang je [SPUK-gelden](#) om de ketenaanpak te organiseren. Met bovenstaand stappenplan kan je in enkele bijeenkomsten voor 2024 de ketenaanpak opstarten. Om je een beeld te geven van de besteding van gelden aan de ketenaanpak GLI is op [PACO](#) een voorbeeld begroting te vinden.

Publiciteit

Zoek de publiciteit over de ketenaanpak. Hoe informeren we in de gemeente zowel inwoners als ook hulp- en zorgverleners over de ketenaanpak? Voorbeelden en tips worden op [PACO](#) gedeeld

Monitoring & Evaluatie

Een indicator in het verantwoord van de SPUK-gelden is of er meegewerkt is aan de monitoring. In de jaarlijkse verplichte uitvraag aan gemeenten van het RIVM (vragenlijst) wordt naar de stand van zaken van de ketenaanpak gevraagd. Daarnaast wordt een verdiepend onderzoek gedaan in een beperkt aantal gemeentes (interviews). Op [PACO](#) vind je na de zomer informatie over monitoring en evaluatie van de ketenaanpak.

Borging aanbod ketenaanpak

Bepaal wat duurzame elementen zijn om in de ketenaanpak op te nemen. Denk hierbij aan:

- Welke elementen blijf je als werkgroep volgen en verbeteren?
- Welke elementen zijn mogelijk te lokaal of eenmalig en neem je niet op? Een voorbeeld is een gezondheidsmarkt in een buurthuis of één lokale plek met beweegtoestellen. Maar zijn er in meerdere wijken beweegmogelijkheden in de openbare ruimte dan kan dit wel onderdeel worden van de aanpak.

Borging organisatie ketenaanpak

De lokale opzet van de ketenaanpak wordt gestart door de gemeentelijke trekker, de projectleider. Uiteindelijk moeten de afgevaardigden vanuit de verschillende partijen na de ontwikkeling van de ketenaanpak elkaar zelfstandig weten te vinden. En zal de gemeentelijke trekker de aanpak minder gaan trekken maar meer gaan monitoren. Stuur hier in de opzet al op aan.

STAP 5 Starten met de ketenaanpak

Bepaal gezamenlijk met alle partijen een startdatum om (een 1e versie) van de ketenaanpak te beginnen.

Contact

Je kunt altijd tussentijds contact met de regionale projectleider opnemen voor hulp of begeleiding bij één van deze stappen.

Mariëlle Nellen
Projectleider

m.nellen@stroomz.nl